

*„Město beze jména. Revoluce. Záhada ztraceného bratra.
Fantaskní příběh na samé hranici představivosti.“*

KURÁTORKA

OWEN KING

SPOLUAUTOR BESTSELLERU RŮŽENKY

KURÁTORKA

Copyright © 2023 by Owen King

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Julie Tesla, 2024

Cover © Edward Bettison, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5363-5 (pdf)

OWEN KING
KURÁTORKA

PŘELOŽILA JULIE TESLA

FOBOS

OBSAH

ČÁST PRVNÍ NOVÍ LIDÉ

Snad spíš především	9
Noví lidé	11
Události vedoucí ke svržení vlády Koruny, část první	17
Co támhleten velký dům?	24
Ted' se něco stane	27
Národní muzeum práce	36
Něžný	48
Někdo, kdo by dokázal zapsat pár slov	54
Dva body pro služebnou v čepci.	70
Události vedoucí ke svržení vlády Koruny, část druhá.	85
Zasalutování	96
Poslouchejte	105
Události vedoucí ke svržení vlády Koruny, část třetí	109
Skrz zelené sklo	123

ČÁST DRUHÁ MĚSTO KOČEK

Generál M. W. Gildersleeve, paluba velitelské transportní lodi	127
Znovuotevření.	131
Gid	136

Úklid	143
Víte, že jsem na vás nikdy nepřestal myslet?	155
Márniční loď	165
Královská luka, část první	171
Ze hry <i>Vlčí klíčka</i> , 1. dějství, 3. jednání, autor: Aloysius Lumm . .	184
Před vstupem do muzea	188
Metropol: poručík	193
Metropol: seržant	201
Metropol: XVII.	210
Novinky	218
Brewster	224
Královská luka, část druhá	233
Vestibul	246
Dříc	255

ČÁST TŘETÍ KURÁTORKA

Toulavá kočka	267
Lorena Skye na palubě Márniční lodi	281
U Tichého rozcestí	289
Ike	308
Tři dny dlouhý sen	321
Předchozí kurátor	334
Sbírka vizitek	341
Události vedoucí ke svržení prozatímní vlády, část první	345
V tramvaji	350
Události vedoucí ke svržení prozatímní vlády, část druhá	358
Lear	362
Události vedoucí ke svržení prozatímní vlády, část třetí	370
Kurátor	373
Za koho se sám považuje	384
Oběšenec.	391
Robert	395

Hodně mrtvých k pohřbení	405
Venku	411
Tak vy jste také špatná?	421
Vidíte mě? Vidíte mou tvář?	430
Noví lidé	433
Přátelé	437
Lov	444
Zima	450
Poznámka autora	457
Poděkování	458

Ta princezna byla taková podivuhodná princezna, že měla moc poznat veškerá tajemství, a řekla té maličké ženě: „Proč to schováváš?“ Podle toho hned poznala, že princezna ví, proč tam žije tak sama a přede na kolovratu, a padla proto před princeznou na kolena a prosila ji, aby to nikdy nikomu neprozrazovala. A princezna řekla, že to nikdy nikomu neprozradí. „Ukaž mi to, ať se podívám!“ A ta maličká žena zavřela na okně chaloupky okenici a zastrčila dveře na závoru a celá rozechvělá od hlavy až k patě strachy, že by ji někdo mohl podezírat, odhalila velmi tajnou skrýš a ukázala princezně stín.

— Charles Dickens, *Malá Dorritka*
překlad Emanuel a Emanuela Tilschovi

Zašla bych ještě dál a řekla, že všechny kočky jsou zlo-
myslné, třebaže jsou často užitečné. Kdo však v jejich
prohnaných tvářích nevidí rysy Satana?

— Charles Portis, *Opravdová kuráž*
překlad Ondřej Marek

ČÁST PRVNÍ

NOVÍ LIDÉ

SNAD SPÍŠ PŘEDEVŠÍM

Město, přezdívané básníky a svými zastánci „Nejspanilejší“ podle jeho mohutné řeky Spanilé, trčelo ze země jako záděra z nehtu na palci.

Podle pověsti ho založil kameník, který na jeho místě postavil hrad. Aby vzdal úctu Bohu, udržoval ho prázdný a za odměnu se mu dostalo věčného mládí – až dokud se dovnitř po několika stech letech nevplížila rodina žebráků, jejichž náhlý příchod kameníkem otrásl natolik, že padl mrtev. Pravděpodobnější je, že původní osadu založili mořeplavci ze severských oblastí.

V současnosti se město pyšnilo linií pohledných panovníků s výrazným obočím, kteří tu sídlili; svým kongresem a soudy; žoldnéřskou armádou a její výkonností, statečností, dosahem, výnosností a rozmanitostí (údajně se skládala z mluvčích více než dvaceti jazyků); řekou Spanilou, která sestupovala z horských oblastí země, rozdělovala metropoli na východní a západní polovinu a utápěla své vody v oceánu; vysokými útesy poloostrova klesajícími souběžně se Spanilou směrem k moři; přístavním ruchem a čilým obchodem; dvěma konzolovými mosty; moderní sítí elektrických tramvajových linek; rozlehlým městským parkem nazvaným Královská luka a Královským rybníkem, na němž pluly lodě s podobiznami panovníků od Macona I. po Zaka XXI. vyřezanými do přídří. Dále se město vyznačovalo soupeřením luxusních hotelů o to, který z nich

má za maskota nejskvostnější kočku; kulturními památkami, jako jsou divadla, muzea nebo Márníční loď; třemi vysokými kamennými monolity vévodícími náhorní plošině nad Velkou dálnicí několik kilometrů za hranicemi města, k nimž dle tradice putovali novomanželé z celého světa s dláty a kladívky, aby si na znamení společného závazku odštípli kousek kamene; ironií názvu šedivé, páchnoucí městské řeky; požáry v továrnách; požáry v obytných oblastech; lidnatou chudinskou čtvrtí s názvem Sedlina; plodnou chudinou, která Sedlinu obývala a dalšími a dalšími generacemi živila epidemie a armády; pozůstatky pohanství; tajnými spolky; štiplavou kyselostí nálevu, do nějž se nakládaly ústřice; tlupami pilných delikventů v ulicích; odvahou a silou svých mužů; moudrostí a nezdolností žen a stejně jako všechna města také – nebo snad spíš především – svou zásadní nezmapovatelností.

NOVÍ LIDÉ

Před povstáním pracovala D jako služebná na Národní univerzitě, teď se jí ovšem podařilo získat místo ve Společnosti pro výzkum supernaturálna. Všude ve městě bylo zapotřebí nových lidí – a kdy nebylo? –, kteří by zaplnili místa po příslušnících a stoupencích svrženého režimu. Týkalo se to nejen vlády a armády, ale také všech oblastí každodenního života od škol přes obchody a plynárny až po divadla, protože všechna místa od nepaměti ovládaly elity.

Přestože předtím do budovy Společnosti zavítala jen jednou, ještě jako děvče, vryl se D její obraz do paměti. Pamatovala si „Velkou síň“, kde jednoho rána čekala, až sluha přivede jejího bratra, který byl služebně mladším členem. Podlahu pokrýval červeno-zlatý koberec a jejímu dětskému oku se zdál tak vysoký, že by se v něm ztratila hliněná kulička. Podél stěn se táhly vysoké police plné knih. U psacího stolu se nad jedním otevřeným svazkem skláněla žena v širokém modrém klobouku a pomocí kružítko a pravítka něco rýsovala. Na malém úhledném jevišti byly vystaveny kouzelnické propriety. Ze stropu visel pohyblivý model galaxie se sluncem velkým jako koule na kriket a jedenácti planetami o velikosti kulečnickových koulí. V koženém křesle před krbem podřimoval muž v tvídových pumpkách, ruce měl schované v podpaží a na tváři úsměv.

V nelehkých letech, která po této její jediné návštěvě následovala, se D často uchýlovala k představě klidu a možností té

prostorné, vznešené místnosti. Jestliže mohl uprostřed města, jako je toto, nerušeně existovat tak dokonalý prostor, možná existovalo ještě něco dalšího, něco víc – jiná, skrytá část života.

Její návštěva Společnosti a Velké síně se odehrála zhruba před patnácti lety, v době, kdy se vzpoura proti bohatým a mocným zdála nepředstavitelná. Její bratr Ambrož zemřel nedlouho poté po krátkém boji s cholerou. Tyto dvě události, návštěva a Ambrožova smrt, byly v její mysli propojeny.

Často myslela na bratrova poslední slova. Pronesl je sice v deliriu, vyprahlými ústy, ale jasně: „Ano, vidím tě. Tvou... tvář.“

Čí tvář? Ambrož byl tajnůstkář, věčně se někam vytrácel a občas říkal věci, o nichž D nevěděla, jestli jim má věřit nebo je vůbec brát vážně. Jednou jí prozradil, že existují jiné světy. Možná to byla pravda. D si byla téměř stoprocentně jistá, že v těch posledních chvílích něco viděl – ne halucinaci, něco skutečného a úžasného. V jeho hlase bylo slyšet přesvědčení.

Pokud existoval posmrtný nebo jiný život – nebo cokoli jiného, cokoli vůbec –, byl její bratr tím, koho tam D chtěla najít.

V dospělosti si však tuto naději vybavovala už jen mlhavě, když ji povinnosti zavedly na Legátskou třídu. Pokaždé se na chvíli zastavila a zahleděla se směrem k ulici Malého dědictví na půvabnou cihlovou budovu ukrytou ve stínu dvou topolů, v níž sídlila Společnost pro výzkum supernaturálna.

Až dokud se nevynořila příležitost. Revoluce jí v podstatě otevřela jasně rudé dveře Společnosti dokořán a pozvala ji dovnitř.

D poprosila o pomoc svého milence, poručíka Dobrovolné civilní obrany jménem Robert Barnes, a ten řekl, že udělá

všechno, co si bude přát, ale – „výzkum supernaturálna, Doro?“ Není to ten typ klubu, kam chodí frivolní bohaté paničky, nechávají si číst z dlaně a mluví s mrtvými eminencemi? Protože přesně tak to znělo.

„Kdo že tu vydává rozkazy, poručíku?“ odpověděla D.

Zamířili k sídlu prozatímní vlády, které se nacházelo v budově nižšího soudu kousek od středovýchodního břehu řeky.

Na malém náměstíčku našli Crossleyho pobočníka. Ačkoli nepokoje podnítily studenti, odbory přístavních dělníků a další radikálové, bylo to právě spojení generála Crossleyho s vůdci opozice, co revoluci urychlilo a upevnilo. Bez síly Crossleyho pomocné posádky by se jim režim nikdy nepodařilo donutit k ústupu a odchodu z města.

Pobočník, seržant jménem Van Goor, seděl u malého stolu. Na rukávech měl velké smaragdové manžetové knoflíčky, a když si podepřel bradu pěstí, slabé zelené světlo jednoho smaragdu se odrazilo přímo do oka sochy vzpínajícího se tygra, která dominovala středu brídlicového náměstíčka. D měla podezření, že se manžetové knoflíčky dostaly do seržantova vlastnictví teprve nedávno.

Její poručík mu vysvětlil, co chtějí, a zaručil se, že je D patriotka. „Opravdu?“ usmál se na ni Van Goor. D sklopila oči a přikývla.

„Báječné. Přesvědčili jste mě,“ řekl. „Máte to mít.“

Robert se ovšem chtěl vyhnout případným potížím či zmatkům a trval na tom, aby měla v ruce něco oficiálnějšího. Našel v kapse kousek papíru a sepsal prohlášení. Ustanovil v něm D správkyní budovy Společnosti a jejích pozemků „za účelem ochrany právoplatného majetku veřejnosti do doby, než bude ustavena svobodně zvolená vláda a posouzeno jeho budoucí využití“. Pak jej přečetl Van Goorovi.

Pobočník se uchechtl, prohlásil, že to zní výtečně, a pečlivě pod text připsal své iniciály.

D s poručíkem se ruku v ruce vydali na severovýchod.

Na Národním bulváru stálo piano a po zemi se válel potrhaný ubrus, rozbité lahve od vína, kaučukovník s obnaženými kořeny uprostřed střepů z květináče, rozházené knihy a tisíce dalších trosek svržené vlády a jejích přívrženců, které byly vyhozeny z vozů a kočárů. *Když teď povyšují sloužící, bude se po sobě každý muset naučit uklízet sám*, pomyslela si D. Lidé se po bojích, při kterých byla z města vyhnána Korunní stráž, teprve začínali vynořovat z úkrytů.

Ti, které mijeli, se tvářili otřeseně a těkali očima sem a tam, jako by se mezi vším tím harampádím potřebovali zorientovat.

„Teď už je všechno v pořádku,“ ujistil poručík několik dezorientovaných neznámých, aniž se ho někdo z nich zeptal. Zamrkali, nejistě se na něj usmáli a smekli klobouky. Vypadalo to, že se vzpomínali.

„Jste si jistý, pane?“ vyhrkla jedna žena. Hleděla na Roberta přes poškrábaná skla maličkých brýlí. Měla na sobě zaprášenou černou sukni – chůva nebo učitelka, hádala D.

„Jsem,“ odpověděl.

„Vzdali se?“

„Jsou pryč a už se nevrátí,“ ujistil ji poručík.

D viděla, jak se žena v zaprášené sukni zamračila, ale ostatní postávající Robertova slova evidentně uspokojila. Několik z nich zatleskalo a zahoukalo. „Tak pojďme na to,“ prohlásil jeden z povzbuzených přihlížejících a celá skupinka se shromáždila kolem převráceného tramvajového vozu, aby ho od-tlačila z kolejí.

D si všimla, jak se její poručík sám pro sebe usmívá. Z profilu vypadal na svou hodnost: kudrnaté černé vlasy lemující

špičky uší a zátylek, dokonale rovný nos těsně přesahující výraznou bradu. Tu a tam se jí vkradlo na mysl, jak moc ho má ráda. Když řekl, že je všechno v pořádku a tak to i zůstane, dalo se tomu věřit.

V ulicích byli kvůli udržování pořádku rozmístěni další mladí muži se zelenými páskami na rukávech označujícími příslušnost k Dobrovolné civilní obraně. Robert, který předtím stejně jako mnoho dalších dobrovolníků studoval na univerzitě, svým kolegům ironicky, nenuceně zasalutoval a oni mu odpověděli stejně.

K poručíkovi přiběhl malý chlapec s chodidly vtěsnanými do kanárkově žlutých plesových střevíčků nějaké bohaté ženy, které zřejmě někde našel, a také mu zasalutoval. Robert se zastavil, zmrazil chlapce předstíraně přísným pohledem a pozdrav mu oplatil. Kluk s pištěním odběhl.

Zpoza zatažených závěsů okna ve druhém patře pak na Roberta zavolal jakýsi muž: „Jak může hladový člověk posloužit, důstojníku?“

Poručík ho poslal do tábora v areálu nižšího soudu a poradil mu, kde najde pobočníka, který D podepsal prohlášení. „Řekněte mu, že vás posílá poručík Barnes.“ Dostane najíst a najdou pro něj práci. O tu nebyla nouze.

„Tisícere díky za pomoc! Neudělám vám ostudu! Budu dřít, ať mi zadají cokoli,“ zavolal za nimi muž. „Jak se do něčeho jednou pustím, nikdo mě nepřekoná. Kéž se na vás usměje kočka, pane! A na vaši paní jakbysmet!“

Podobných setkání zažili ještě několik. Robert s dotyčným pokaždé promluvil a poradil mu, jak sehnat jídlo, práci nebo cokoli jiného, co potřeboval. Na D udělalo dojem, že se těch lidí neštítí, i když mnozí z nich vypadali nuzně a zanedbaně a na sobě měli roztrhané hadry. Podle toho, jak po každém tomto rozhovoru držel ramena, hádala, že to ohromuje i jeho samotného.

Došli k začátku Vládní čtvrti, kde centrum města vystřídala řada velvyslanectví na Legátské třídě, a zahnuli na ni. Tady už

známky bojů nebyly tak viditelné. Podél řady velvyslanectví pořád visely vlajky jiných národů a jejich barvy zářily v jasném ranním slunci, i když všichni velvyslanci a diplomaté už byli pryč. Nebývale prázdná třída jako by se rozkládala jen pro ně – až k železnému sloupku s cedulí s nápisem ulice Malého dědictví.

UDÁLOSTI VEDOUcí KE SVRŽENÍ VLÁDY KORUNY, ČÁST PRVNÍ

Muž jménem Joven, majitel továrny na výrobu keramiky, obvinil ministra financí Westhovera ze sprostého podvodu.

Jovenova firma uzavřela smlouvu na výrobu více než dvou set kusů talířů, mís, váz a popelníků, které měly zaplnit sekretáře a ozdobit jídelní stoly v ministrově domě ve městě, v jeho venkovském domku i na panství na kontinentu. Každý kus zdobil znak vymyšlený samotným Westhoverem – ministrova podobizna v římském rouchu držící váhu s mincemi na jedné misce a pšenici na misce druhé. Každé ze sídel mělo sadu jiné barvy: červenou pro město, zelenou pro venkov, černou pro kontinent.

Tyto podrobnosti vešly ve všeobecnou známost, když doctčený obchodník Joven popsaf aféru v jedovatém pamfletu s názvem

MUŽ, JEHOŽ SLOVO NEMÁ ŽÁDNOU VÁHU.

V pamfletu se psalo, že Westhover převzal objednávku a v rozporu se smlouvou změnil cenu, přičemž nabídl pouze zlomek původně dohodnuté částky. Joven změnu podmínek odmítl, pokračoval pamflet, a dožadoval se vrácení svých

výrobků. Ministr ho ignoroval, výrobky si ponechal a využil svého vlivu u soudu, aby zmařil Jovenovy snahy o právní náhradu škody:

**Ministr se přátelí se soudcem, který v případě
rozhodoval – jsou sousedé, což je nehorázné
a v soudním řízení nepřijatelné.**

Dále se v továrníkově *cri de cœur* uvádělo, že je ministrova podobizna na hony vzdálená realitě.

**Dokonce jsem ho i vypočetl dle jeho představ
o sobě samém, protože si to tak přál, i když
ve skutečnosti není štíhlý.**

Ministr financí sepsal v odvetě vlastní pamflet. V tomto dokumentu prohlásil, že Jovenova továrna používá nekvalitní materiály, což má za následek tenké a nevyhovující výrobky, a všichni prý vědí, že je Westhover zkrátka robustní. „Je politováníhodné, že je jedincům mrzkého charakteru a bez rodiny dovoleno urážet jim nadřazené.“ Pak podal žalobu pro pomluvu a soud okamžitě vyhrál.

Až do té chvíle působila celá záležitost jako komedie, jakási vítaná úleva od rostoucí nespokojenosti občanů.

Mezi chudými obyvateli Sedliny v dolním cípu města řádila cholera ještě krutěji než obvykle – a jako varování pro návštěvníky, aby nepili vodu a nejedli jídlo z této oblasti, byly pod klepadla domů, kde se nemoc vyskytla, připevněny rukavice. Celé ulice činžáků tak „měly ruku“. Stávka přístavních dělníků ztroskotala a její vůdci přišli o práci. Na venkově v Severních provinciích zničilo letní sucho úrodu a dominovým efektem pak došlo ke zvýšení cen chleba, fazolí, masa a tak dále. Armáda vedená velkým Gildersleevem, která se na základě smlouvy s Franky nacházela na kontinentu, uvázla po sérii

porážek v horách a utrpěla těžké ztráty. Z dříve milovaného generála se stal symbol senility a slabosti – kolovaly zvěsti, že ve zpustlejších částech města vám chuligáni odtrhnou rukávy z kabátce a přímo na ulici vás donutí je spálit, jinak dostanete výprask.

Detaily o ministrových okázalých talířích byly příjemným potvrzením rozhazovačnosti Koruny a její vlády, která veřejnost poučovala o souvislosti flagrantního utrácení za lihoviny, hry a modlářství s její chudobou. Souběžný trest pro povýšeného továrníka s pomatenými představami o spravedlnosti měl ještě trpčeji uspokojujivé nádechy, jako starověká divadelní hra zahraná s novým nábojem. Všichni věděli, že Jovenova chyba nespočívala v použití nekvalitních materiálů. Jeho chybou bylo, že zapomněl, jak věci fungují. Pravda, byl úspěšný a vydělával peníze. Jenže lidé jako Westhover – který v rodině nebyl prvním, ba ani druhým ministrem financí –, takoví lidé *byli* peníze.

Karikatury v novinách zesměšňovaly Jovenovu zavalitou postavu a téměř holou hlavu. Kreslíři naznačovali jeho šílenství pomocí vytržštěných očí a čtyř nebo pěti vztekle naježených vlasů. Na jedné z karikatur mával talířem, z jehož čtených prasklin vytékalo lepidlo, a křičel: „Vidíte? Nejlepší řešení práce!“ Na jiné seděl na obří hromadě střepů z nádobí, plakal a naříkal: „Teď už je asi zpátky nechci,“ a každý z jeho čtyř rozhořčených vlasů ronil vlastní slzy.

Možná že skutečně trpěl šílenstvím – nebo tím, co se v oněch posledních dnech předchozí vlády za šílenství považovalo –, protože záležitost odmítal nechat být i poté, co soud rozhodl v jeho neprospěch.

Joven vyrostl v chudých ulicích Sedliny poblíž zálivu. Nikdy nechodil do žádné školy, vyučil se ale u hrnčíře a začal používat kamenné pece, ve kterých vypaloval hrubé talíře vyrobené z bláta Spanilé. Později vyvinul speciální techniku, při níž míchal říční bláto s rozemletými kostmi a tvořil ručně tvarované

kusy dost hladké na to, aby se daly považovat za tovární kvalitu, a postupně, jednu sadu po druhé, budoval svůj kapitál.

V dětství se mu vyhnula cholera i další nemoci. V mládí se zase on vyhnul armádě. Nikdy se neoženil. Práce byla to jediné, co kdy dělal. Svůj podnik rozšiřoval bez známostí a vlivu, až měl továrnu se skladištěm a dům se sedlovou střechou v kopcích nad Vládní čtvrtí – dům, který stál nedaleko rodového sídla ministra Westhovera.

Polštářky prstů měl už od mládí, kdy pracoval s provizorními nástroji v blízkosti ohně, spálené a znečitlivělé. Chodil se skloněnou hlavou a vypadal tak hrozivě, že lidé, kteří mu ani nestáli v cestě, uskakovali stranou, jakmile ho zpozorovali. Nikdo z jeho okolí ho nikdy neslyšel říct, že by se mu něco líbilo. Pokud něco – design, šálek kávy, místo v kočáře – splňovalo jeho standardy, občas vyštěkl: „Jo!“ To byla ovšem jediná pochvala, jaké se od něj komukoli a čemukoli dostalo. Zjevně si ale liboval v rozbíjení vadných talířů, které házel k nohám svých předáků, a to tak prudce, že se střepy občas odrazily a pořežaly ho na rukou. Zaměstnanci Jovenovy firmy svému šéfovi pro jeho nedostatek společenských způsobů přezdívali Miláček.

Už jako chlapec, kdy ještě prodával jednotlivé hrnky a hrnce, Joven nikdy nikomu neodpustil ani cent a nedal lepší cenu. Mnoho hostinských a majitelů restaurací v Sedlině se staralo o neviditelné pomníky Miláčkovy troufalosti. Tady byl roh ulice, tu zase dveře a jinde místo u baru, kde stál mladý Joven na bosých, zablácených nohou, hleděl na ně s vystřeným rtem, ukazoval znečitlivělým prstem a prohlašoval, že obchod je obchod, ať berou, nebo nechají být.

Jinými slovy, neměli ho rádi ani jeho vlastní lidé. Co na tom, že dosáhl blahobytu, o jakém se negramotným říčním krysám ani nesnilo. Lidé obdivovali jeho genialitu a záviděli mu jeho štěstí, přátele si však Miláček získat neuměl.

Jednoho chladného jarního rána se otevřely brány sídla ministra Westhovera. Po kotníky vysokou mlhou vyklusali čtyři ryzáci a za nimi vyjel ministrův zářivě bílý kočár. Joven, který čekal u plotu, vykročil vpřed a mrštil talířem naplocho vzduchem. Šlo o repliku, kterou vyrobil podle jednoho z talířů z Westhoverovy sady.

Pořád měl formu získanou házením žabek ze břehů Spanilé: talíř svištěl rychle a přesně, narazil do dveří kočáru a udělal v lesklém, bíle natřeném dřevě rýhu.

„Já ti dám tenký materiál, ty zlodějský zmetku!“ Popoběhl dopředu a zvedl talíř z dlažby, kam dopadl. Se škodolibou radostí začal nepoškozeným talířem mávat nad hlavou a ukazovat ho kolemjdoucím – služebným, poslíčkům, metařům, tesařům na cestě na stavbu. „Perfektní! Ani kousíček se z toho jeho ošklivého obličejce neodštípl!“

Kočí zastavil koně. Ministr otevřel poškozené dveře a vykoul ven. Štolba slezl z kozlíku a hned za ním následoval lokaj.

Joven se na ně vrhl s talířem v jedné ruce a druhou rukou sevřenou v pěst, ale zastavil ho výstřel z pistole, kterou lokaj vytáhl z kabátce. Kulka ho zasáhla do boku a Joven padl na zem.

Talíř tentokrát na dlažbu dopadl pod špatným úhlem. Rozbil se a rozpadl na dva přesné půlkruhy.

„Podržte ho,“ zavolal Westhover z kočáru. Štolba s lokajem došli k místu, kde Joven ležel, a přitiskli mu paže a ramena k dlažbě.

V kočáře byl zabudován malý kovový koš na oheň, aby se hlavní vládní ekonom za sychravých rán, jako bylo toto, mohl zahřát. Westhover vytáhl pomocí žáruvzdorné rukavice žhavý uhlík, slezl dolů a přistoupil k trojici.

Joven se vzpíral, ale ti dva ho drželi pevně. Ministr k němu přidřepł a pokusil se mu rudý uhlík nacpat do úst. Joven se vřel rty a házel hlavou sem a tam, popálil si nos i tváře, ale

nedovolil ministroví, aby mu uhlík strčil dovnitř. Dál škubal hlavou a vydával při tom hrdelní zvuky. Mlha u země se během potyčky rozvířila a olizovala jim záda a končetiny.

Po jedné nebo dvou minutách Westhover zabručel, odhodil uhlík a strhl si doutnající rukavici. Pak se od muže ležícího na zemi s námahou zvedl na nohy.

Ministr, o deset let mladší než podnikatel, ale obézní a v nedobré kondici, ztěžka oddechoval. Vypadal rozrušeně. Od nosu se mu až ke světlému kníru táhla nudle a modrou hedvábnou kravatu měl u krku shrnutou. Plácal se po kapsách, mrkal, polykal a přerývaně dýchal.

Ministrovi muži Jovena pustili a napřímili se. Prázdné místo, kde se zápas odehrál, začala znovu vyplňovat mlha.

Joven se zvedl na lokti a plivl Westhoverovi na boty. Na tvářích a nose, kde se ho dotkl uhlík, měl spálenou a sedřenou kůži.

„Nikdy mě nedonutíš sežrat ty tvoje sračky!“ zahulákal vítězoslavně. „Klidně mi upal celý nos, ale tu radost ti nikdy neudělám!“

Dav okounějící opodál – služebné a muži s dvoukoláky – neklidně zamručel. Jovenův křik odrážel to, co si všichni mysleli. „Viděli jste to! Všichni jste to viděli! Chtěl mě zabít!“

Odtlačil se dlaněmi jako krab a snažil se k ministroví dostat blíž a udělat něco víc než jen plivnout. Krev z rány na jeho boku umazala dlažební kostky a mlha ji zmatnila do černa. Joven se plazil směrem k Westhoverovi a přitom se smál – Miláček se smál, něco takového ještě nikdy nikdo neslyšel. „Ten zlodějský zmetek si myslí, že si může vzít všechno, co si zamane! Že může porušit jakoukoli dohodu! Myslí si, že může zabít poctivého řemeslníka přímo na ulici!“

Ministr se nadechl a sevřel rty. Palcem si přešel přes konečky prstů, jako by se chtěl ujistit, že má nehty rovně zastřižené.

A pak najednou strčil ruku do kapsy vedle stojícího lokaje, vytáhl pistoli a dvakrát Jovena střelil do hrudi.

Neotesaný, nevzdělaný hrnčír se spálenými prsty, který se povznesl tak vysoko nad své postavení, padl mrtev přímo před zraky více než třiceti svědků. Nad mrtvolou se vznesla mlha a pomalu se začala znovu usazovat.

Kdosi v davu vzlykl. „Vražda,“ zvolal někdo jiný a několik hlasů souhlasilo. Ministr financí strčil pistoli svému lokaji a ten si ji od něj vzal.

„Viděli jsme to!“ vykřikla jedna žena. Dva další lidé přitkali. „Proč jste to udělal?“ zeptal se jakýsi muž.

Westhover neodpověděl. Vrátil se ke kočáru, nastoupil a zabouchl za sebou dveře s rýhou. Jeho muži vylezli na kozlík, otočili kočár, otevřenou branou vjeli zpátky a zavřeli ji za sebou.

O několik minut později dorazili strážníci a nařídili davu, aby se rozešel. Mlha mezitím proměnila Jovena v temnou hromádku.

Následujícího dne proběhlo vyšetřování a celá záležitost byla uzavřena bez vznesení obvinění. Vyšetřovatelé nižšího soudu došli k závěru, že ministr financí jednal v mezích sebeobrany.

CO TÁMHLETEN VELKÝ DŮM?

Jakmile ovšem odbočili na ulici Malého dědictví, uviděli, že budova Společnosti vyhořela.

Nebylo možné určit, zda šlo o nehodu, nebo o žhářství. Korunní stráž a ta část policejního sboru, která Koruně zůstala věrná, při ústupu bez rozmyslu zapalovala různé části města. Prozatímní vláda teprve začínala mapovat škody. Ulice Malého dědictví však byla tou nejvzdálenější od hlavní dopravní tepny, takže příčinou mohla být stejně tak převržená svíčka nebo jiskra z krbu. D tyto zjevné věci vysvětlil její poručík, když stáli na chodníku a prohlíželi si ruinu.

Sousední stavby zůstaly nepoškozené. Působilo to jako zkažený zub v jinak bezvadném úsměvu.

D došla až k topolům. Rudé dveře byly vytržené z pantů a stály šikmo zapíchnuté v trávě. Střecha se propadla. Skrz prázdné zárubně byly vidět hromady ohořelých trámů, cihel a střešních tašek. Pod zápachem popela se skrýval silný bahňatý odér, jako by byl žár tak silný, že uvařil okolní půdu. Z trosk ještě pořád sálalo teplo a nad zbytky budovy se vznášela mlha zčernalých částek.

Počátky plánu, ve který si D nikdy netroufala plně věřit – že ve Společnosti objeví nějaký záznam o svém bratrovi, důkaz o smysluplnosti jeho posledních slov –, se rozplynuly. Z modelu slunce a jeho planet zůstaly jen oharky, z psacího stolu, u něhož dáma v klobouku pracovala na své knize, zbyly

třísky a místo u krbu, kde dřímal usměvavý muž, pohřbily vrstvy suti. Velká síň spolu se zbytkem budovy – a s Ambrožem – zmizela.

Nemohla si ovšem dovolit podlehnout zklamání, ne ve své situaci. Člověk si v hlavě může uchovat obrazy dokonalých místností i vzpomínky na mrtvé bratry, ale když je na světě sám, musí stát nohama pevně na zemi. Jestliže chce vůbec jít dál, musí pokračovat neustále vpřed.

„Doro?“ Poručík se postavil vedle ní. „Jsi v pořádku?“

Propletla svou paži s jeho a otočila je zpátky. „Jsem. Doufám, že uvnitř nikdo nebyl.“

„Žádný z duchů určitě zraněn nebyl,“ podotkl Robert. „Tím si myslím můžeme být jistí.“

D neměla dojem, že by Společnost pro výzkum supernaturální měla něco společného s duchy, ale nehádala se. Po pravdě řečeno, nikdy přesně nechápala, čím se Společnost zabývá. Věděla jen to, že jde o místo, jehož členové provádějí určité výzkumy a studie – a že Ambrož krátce patřil mezi ně.

„Ještě že tak, poručíku. Na to jsem nepomyslela. Být duchem je možná smutné, ale aspoň člověk nemůže uhořet.“ Od založení Dobrovolníků ho oslovovala jeho hodností.

Pro jeho přátele, další mladé revolucionáře z univerzity, byla D tichá, nenápadná služtička v prostých šedivých šatech a čepci, kterou si Bobby chytře držel jako milenkou. Nemohli vědět, jak je to mezi nimi ve skutečnosti. Což pro něj bylo součástí zábavy, jak věděla.

„A i kdyby byli hořlaví, mohli by zmizet při prvním závanu kouře,“ dodal Robert. „Duchové umějí procházet zdmi i okny nebo můžou proklouznout pod dveřmi. Nebo se protáhnout otvorem pro poštu, jako obrácené dopisy. Záleží na každém jednotlivém duchovi.“

„Kde ses to všechno dozvěděl?“

„Od své chůvy.“

„Pila?“

„Ano. Měl jsem ji moc rád.“

D prohlásila, že je to jedno, jen vždycky obdivovala budovu Společnosti, nic víc. Nechtělo se jí vysvětlovat nic o Ambrožovi a o své rodině, a navíc to tak mezi nimi bylo jednodušší. Robert ji měl rád takovou, jakou si ji představoval.

„Vím, žeš chtěla přiložit ruku k dílu, Doro, ale je tu spousta jiných míst, o která je třeba se postarat. A tohle ani není ulice s dobrými muzei.“

Vrátili se na začátek Malého dědictví, kde se na rohu tyčila první budova v ulici, stavba se základy z porézních kamenných kvádrů. Robert ukázal doprava, na sever po Legátské, za velvyslanectví předního spojence svržené vlády. „Pojďme na Velké dědictví a já slibuju, že pro tebe najdeme –“ Zarazil se a zahleděl se na budovu z kvádrů po jejích boku. „Počkej ještě. Co támhleten velký dům?“

TEĎ SE NĚCO STANE

Jednoho dne před mnoha lety se D posmívali nějací chlapci okounějící před lékárnou. Bylo jí tehdy osm a byla se svým bratrem. Hoši na sobě měli školní uniformy s elegantními modrými čepicemi a vypadali o pár let mladší než Ambrož, kterému bylo patnáct a už dávno nebyl chlapec. Držel D za zpocenou ruku a ona v ohbí lokte svírala svou panenku.

„Ach, drahoušku, nemohl jsem si nevšimnout, jaké máte krásné mimi!“ zahulákal jeden z chlapců. Měl světlounké vlasy a z kapsy vesty mu visel zlatý řetízek od hodinek jako dospělému muži. Ve výloze za jeho zády byly vystaveny tabule s namalovanými obrázky – muž s obvázanou hlavou, žena s vypouleným okem, oteklý rudý palec u nohy a kolem něj černé paprsky znázorňující bolest –, které ukazovaly rozmanitost zranění léčených lékárníkovými pilulkami a toniky.

„Ach, drahoušku!“ zakrákal druhý. „Je to *mimi*!“

Její panenka se náhodou jmenovala Mimi a podle D byla ve své krémové noční košilce s krajkovým límečkem opravdu moc krásná. Pokřikování starších, hezky oblečených chlapců D rozrušilo a uvedlo do rozpaků, a když ji bratr vedl pryč, popotahovala.

Kluci vydávali kočičí zvuky, syčeli a skřehotali. Jejich vůdce pokračoval v pošklebování. „A tohle musí být vaše ženuška! Bravo, pane, bravo!“

D nechápala, proč jim bratr neřekne, ať toho nechají, byl přece větší než oni. Ambrož se na ně ale ani nepodíval.

Místo toho, aniž se zastavil nebo se k ní otočil, zašeptal: „Pst, klid, D. Líbí se jim, když brečíš. Nikdy bych nedovolil, aby ti někdo ublížil. Věříš mi?“

Přikývla, i když si ve skutečnosti nebyla jistá vůbec ničím. Netušila, že jsou na světě kluci, kteří na vás hulákají jen proto, že jste malí a máte s sebou milovanou hračku. Rozplakala se ještě víc a slzy jí kanuly na Mimi.

„Dobře. Drž se u mě a dávej pozor,“ nařídil jí Ambrož. „Teď se něco stane.“

Sourozenci zašli za roh do další ulice. Chlapci je nesledovali a jejich hlasy se postupně vzdalovaly. Bratr jí řekl, aby se zastavila a rozhlédla se kolem sebe. „Podívej se pořádně a na všechno.“

D viděla:

Hezké domy podobné tomu jejich s kamennými zápražími těsně u chodníku, většinou třípodlažní, až na některé, které měly patra čtyři. Tenké rovnoběžné pruhy tramvajových kolejí rozdělující střed dlážděné ulice a muže v oplocené tramvajové zastávce, který si sundal botu, balancoval na jedné noze a něco seškrabával z podrážky o ozdobný hrot plotu. Ženu v čepci a zástěře služebné s košíkem hlávkového salátu na hlavě na opačném konci ulice. O kus dál pak metaře nakládajícího do vozíku koňský trus. Hrana jeho lopaty řinčela o dlažbu. Na tramvajovém vedení nad kolejemi seděli vlhovci. Na šedivém nebi ani mráček.

Podívala se zpátky na bratra. Stejně jako ti protivní kluci měl i Ambrož školní čepici, ale ta jeho byla jen o něco málo tmavší než obloha a měl ji staženou skoro až k obočí. V dalších letech si ho D bude nejživěji představovat právě takto, s ostrým nosem a mazaným úsměvem s vyceněnými horními zuby pod stínovým hledím.

„Vidíš, co se stalo?“

„Ne, nevidím.“

„Nechali jsme je zmizet. To je naše speciální kouzlo, D.“

Věděla, že to není pravda. Lidi nešlo nechat jen tak zmizet, i kdybyste je nenáviděli sebevíc. Přesto si té fantazie vážila jako daru, jako konejšivé představy, která patřila jen jim. Plavovlasý chlapec měl možná nóbl řetízek od hodinek, ale neměl bratra, jako měla D, a nikdy neuvidí to králičí zazubení vyhrazené jen pro ni. A neměl ani sestru, jako byla D, které mohl věřit a na kterou se mohl spolehnout, ať se děje, co se děje.

Možná byli ti kluci v porovnání s tím, co spolu D s Ambrožem sdíleli, tak malí, že to bylo, jako by zmizeli.

Matka nesnášela, když jí říkal D místo Dora, ale oni to brali jako součást svého blízkého vztahu. Když byla D miminko, Ambrožův jazyk se často zamotával do ocásku jejího jména, a tak si nakonec navykl oslovovat ji „D“.

Chůva tu historku vyprávěla s velkou oblibou. „Mladý pán prohlásil: ‚Nebudu se vyčerpávat a snažit se to vyslovit celé. Proč taky? Stejně je tak malá, že nepotřebuje víc než jedno písmeno!‘“

D si nevzpomínala, že by o sobě kdy přemýšlela jinak. Připadala si díky tomu výjimečná, měla pocit, že ji její bratr vidí a vnímá. Písmeno bylo možná jen maličkost, ale bylo jich jen dvacet šest a bratr dal čtvrté z nich jí.

„Mám tě ráda,“ řekla mu a on ji poplácal po rameni a odpověděl, že on ji také.

Jak tam tak spolu stáli, služebná s košíkem na hlavě je opatrně obešla.

Když dorazili domů, seděla chůva zhroucená na zemi ve dveřích mezi zadní chodbou a kuchyní. Otec byl v práci a matka někde jinde. Chůva se zasmála a mávla na ně. Měla opuchlý,

pomačkaný, veselý obličej připomínající šťastný obláček. D ji nikdy neslyšela říct jediné ošklivé slovo, a když se zrovna nasmála, vypadala, že se každou chvíli rozesměje.

„Podívejte se na to, nohy mě samy posadily! To je, co?“ Chůva se znovu zahihňala. „Nejspíš na mě něco leze. To bude dobré.“

Ambrož jí pomohl vstát. „Samozřejmě že to bude dobré.“ Dovedl ji k židli u kuchyňského stolu. D zachytila její zvláštní nasládlou vůni, podobnou vůni jablek kolem kořenů jabloně, těch měkkých a shnilých, která nikdo nechtěl.

D se posadila naproti ní, natáhla se a pohladila ji po měkké, vlhké ruce. Řekla jí, co říkala vždycky chůva, když D nebylo dobře: „Nebojte se, drahoušku, dnes ještě na věčnost neodplujete.“

Chůva se při těch slovech vesele rozřehtala, načež si položila hlavu na předloktí a radostně vzdychla. D ji ještě jednou pohladila po ruce.

Bratr si znovu zapnul kabát. Chystal se chůvě doběhnout pro nějaké tonikum na uklidnění nervů. „Postarej se o pacientku, zatímco budu pryč, D.“ Lékárna byla hned za rohem. Z háčku u kamen vzal lopatku na popel a slíbil, že bude brzy zpátky.

O měsíc nebo dva později přišel den, kdy chůva znovu onemocněla.

Ambrož D upozornil, že se to pravděpodobně stane, a požádal ji, aby na sebe vzala mimořádně významnou odpovědnost a okamžitě ho přivedla, pokud k tomu dojde. Bylo nadmíru důležité, aby se o chůvině křehkém stavu nedozvěděli jejich rodiče – Ambrož totiž po škole nechodil rovnou domů, jak rodiče předpokládali, ale často dorazil jen několik minut předtím, než se matka vrátila z celodenních schůzek a nákupů.

Kdyby chůvu propustili, její náhradnice by k jeho nedochvilnosti nemusela být tak tolerantní.

„Nejsem takový, jakého by mě matka s otcem chtěli mít, D. Nechci pracovat v bance ani být manželem někoho, kdo si chce vzít bankéře. Nejsem jako oni.“ Ambrož na ni mrkl zpod kšiltu své šedé čepice.

„A jaký jsi?“ zeptala se D.

„Jsem zajímavý,“ odpověděl.

„Jsem taky zajímavá?“ Nedokázala si představit, že by byla stejně zajímavá jako její bratr, ale možná existovaly různé stupně zajímavosti.

„Znáš nějaké zajímavé lidi?“

„Tebe,“ řekla.

„Tak tady to máš,“ odpovětil její bratr. „Jsi. Nebo budeš, protože se to přenáší. Spřátelil jsem se s jedním zajímavým člověkem, jedna věc vedla k druhé a teď jsem součástí celé skupiny zajímavých lidí a společně zachráníme svět. Doufám, že se k nám časem budeš chtít přidat. Takže co říkáš, zvládneš hlídkovat a rychle pro mě doběhnout, kdyby se chůvě udělalo špatně?“

D prohlásila, že to zvládne. A zároveň si pomyslela: *Zachráníte svět před čím?*

Než vyšla z domu, podložila chůvě, která usnula na podlaze v koupelně, hlavu polštářem. Jak ji Ambrož instruoval, jela tramvají dvě zastávky, vystoupila a došla na roh k ceduli s nápisem ulice **Velkého dědictví** v jednom směru a **Legátská třída** v druhém. Odtud pokračovala jeden blok po Legátské k ukazateli s nápisem ulice **Malého dědictví**. Na Malém dědictví, přesně jak jí bratr popsal, uviděla jako druhou budovu od nároží stavbu ze světlých cihel a před ní dva vysoké, štíhlé stromy.

Rychle přešla ulici, došla k červeným dveřím se stříbrným trojúhelníkem zasazeným uprostřed a zaklepala.

Vrátný si vyslechl bratrovo jméno, přivítal ji ve Společnosti pro výzkum supernaturálna a vpustil ji dovnitř. Tam ji pak přes dlážděnou vstupní halu dovedl ke vchodu zakrytému závěsem. Vchod vedl do místnosti, kterou vrátný pojmenoval „Velká síň, slečno“. Pokynul jí, aby tam počkala, než mladého pána vyzvedne od jeho studia, a zamířil k druhému vchodu se závěsem na opačném konci dlouhé místnosti.

D byla ráda, že může zůstat tam, kde je. I když byly její rodinné poměry více než uspokojivé a nikdy neměla nouzi o jídlo, šaty ani přístřeší, tato majestátní místnost, velice zjevně určená pro dospělé, ji naprosto ohromila. Měla pocit, že ji její oddanost bratrovi dovedla nejdál, kam jen se dalo rozumně očekávat. A také hořce litovala, že si s sebou jako oporu nevzala Mimi.

Po celé délce síně se táhly police s knihami stoupající až k vysokému stropu, kde byla na pavoukovitém zařízení z ohnutých stříbrných drátů zavěšena soustava barevných koulí – planet, jak si uvědomila. Uprostřed onoho aparátu visela největší koule, nažluto natřené slunce. Konstrukce se pomalu otáčela po směru hodinových ručiček a na křivkách planet se při pohybu míhaly odlesky světla.

V celé místnosti probíhala tichá, soustředěná činnost. U psacího stolu uprostřed rudého koberce se zlatým vzorem, který jako by se táhl do nekonečna, seděla žena s knihou. Na temeni měla šikmo posazený honosný klobouk pošitý perlami a zdobený květinami, který jí stínil obličej, a pomocí měřidla do knihy rýsovala čáry. Muž usazený na vrcholu žebříku připevněného ke zdi si prohlížel tituly na nejvyšší polici. V rohu opodál stála menší skupinka, popíjela z šálek a povídala si. Nad glóblem na bronzovém podstavci se radily dvě naprosto stejné ženy – dvojčata! – v šatech s vysokými límci.

Nedaleko od D se v koženém křesle u mramorového krbu choulil postarší muž v tvídových pumpkách. Dokonce i on, přestože spal, vypadal spokojeně zaměstnán: ruce měl

zastrčené v podpaží, koutky úst zvednuté v zamyšleném úsměvu a tváře zrudlé horkem.

Síň voněla cedrem a kouřem z hořícího dřeva, kůží, leštěnkou a voskem.

D balancovala s patami na prahu a špičkami bot zabořenými do okraje obrovského vínového koberce posetého stejnými trojúhelníky, jako byl ten na dveřích Společnosti, jen zlatými místo stříbrných. Na zádech ji lechtala látka závěsu. Jak to, že její bratr vůbec našel odvalu pohnout se z tohoto místa někam dál?

Zvedla oči k planetám, protože ji napadlo, že když na něco zaměří veškerou pozornost, zapadne mezi ostatní a nikdo se jí nebude zabývat. Pod vánkem tiché konverzace tence hučel pomalu se otáčející drátěný aparát.

„Vítejte, vítejte! Jen díky krvi nových členů je naše organizace stále svěží a čilá.“ Přímo před ní se objevil muž z křesla u krbu. I teď, když byl vzhůru, se pořád usmíval a ruce měl dál schované v podpaží, jako by měl prochladlé prsty. Kolem obličeje mu ve volných kadeřích splývaly vlasy šedobílé jako kouř z továrního komínu. Pod tvídovým sakem měl třpytivě zlatou vestu. D netušila, že je možné mít vestu takové barvy. Pomyslela si, že musí být velice vážený.

„Nejsem členkou, pane. Jen čekám na svého bratra Ambrože,“ uvedla D na pravou míru a ustoupila z okraje koberce do záhybů závěsu. Kdyby se dostala do potíží, může pod ním prolézt a uhánět přes halu.

„Ambrože, báječné. Takže vy jste tedy host. A půvabné, půvabné děvče. Inu, doufám, že se k nám rozhodnete připojit. Jak vidíte, máme i několik členek.“

Jeho laskavé chování a způsob, jakým si přidržoval ruce, ji uklidnily. Připadala si dostatečně v bezpečí, aby mohla vykročit zpátky ze závěsu. „Musela jsem nechat naši chuťu na podlaze v koupelně. Dala si příliš mnoho medicíny.“

„Častý problém. Znáte řešení, že ano?“

D zavrtěla hlavou.

„Řešením je více medicíny. Pamatujte si to.“

„Budu, pane.“

„Dobrá. Co na toto místo říkáte?“

„Líbí se mi tu,“ odpověděla D.

„Všimla jste si těch planet?“

„Ano, pane.“

„Nebojíte se, že by se některá z nich mohla utrhnout, spadnout vám na hlavu a na místě vás zabít?“

„Ne, pane.“

„Dobrá. Ještě se to nikdy nestalo. Dráty jsou pevně uchycené. Provedl vás tu někdo?“

„Ne, pane. Mám prý počkat tady.“

„Tak se přece s potenciální členkou nejedná. Něco vám ukážu. Doprovodíte mě na krátkou procházku?“ S dlaněmi dál skrytými v podpaží naklonil ten přívětivý stařík hlavu a naznačil tím směr, kterým se chtěl vydat.

„Ano, pane.“

Vedl ji mezi psacími stoly a místy k sezení. D šla za ním a sledovala podrážky jeho pantoflí. Odolala silnému nutkání šlapat jen na zlaté trojúhelníky. Nikdo jí nevěnoval pozornost.

„Podívejte se na tohle, má drahá, pečlivě si to prohlédněte a řekněte mi, co si o tom myslíte.“

Došli k jevišti rozprostírajícímu se mezi dvěma velkými knihovnami. Na jevišti stál odkládací stolek a vysoká obdélníková budka s červenými dveřmi a rudým sametem po stranách – skříň. Dveře zdobily menší verze stříbrného trojúhelníku z vchodu do budovy. Na stole ležela černá buřinka, černá hůlka, balíček karet rozložených do vějíře a stříbrné vejce.

„Inu?“

Pobaveně si ji prohlížel, jedno oko doširoka otevřené a druhé téměř zavřené. Byl tak přátelský, že se D nebála odpovědět upřímně, místo aby jen řekla, že neví.

„Slouží to ke hře na příběhy? Všechny ty věci na stolku byste si mohl vzít do té skříně, nasadit si klobouk a s tím ostatním pak vyjít ven a použít to při vyprávění nějakého příběhu?“ Přesně tak by pomůcky z jeviště využila ona. Doma používala vlastní skříň jako převlékací šatnu, když hrála chůvě pohádky.

„Jste blízko,“ řekl ten veselý muž. „Chytré děvče!“ Uchechtl se a otřel si nos o rameno. „Jde o kouzelnické jeviště a tohle byly nástroje jednoho konkrétního kouzelníka, váženého člena našeho malého klubu. Nevím, co víte o kouzlení, ale podobá se vyprávění příběhů. Vlastně to *je* vyprávění příběhů. Kouzelník vám vypráví neskutečný příběh a pak vám předvede důkaz, že je pravdivý. Chytré, chytré řemeslo. Jako lupičství, jen s tím rozdílem, že kouzelník krade víru, a člověk, který předváděl triky na tomto jevišti, byl tím nejpodivuhodnějším zločincem, jakého si dokážete představit.“

NÁRODNÍ MUZEUM PRÁCE

Kamenné základy masivní budovy na rohu Legátské a Malého dědictví nelemovaly žádné zahrady ani okrasné keře. Nebylo pro ně místo, šedivá stavba byla usazená těsně u cesty. Zdi měla rovné a široké, přerušené jen pěti pásy špinavých zelených okenic, které označovaly jednotlivá podlaží. D měla pocit, že tam dům stál už v době jejího dětství, ale v kontrastu s veselou budovou Společnosti se svěží cihlovou fasádou byla v její paměti přítomnost nevýrazné masy tohoto kolosu mlhavá a neurčitá. Nevypadal, jako by ho někdo postavil – vypadal, jako by se tam usadil, jako balvan na poli.

Název budovy a její účel oznamovala mosazná písmena přišroubovaná nad vysokými vstupními dveřmi:

**Národní muzeum práce:
„na počest bezejmenných budovatelů“**

Kovové dveře byly vysoké jako kůň a menší tabulka na zdi vedle dveří návštěvníky informovala, že byly odlity z roztaveného náradí. Z jejich povrchu vybulbávaly jako tvary pod prostrádem identifikovatelné kusy hlavic kladiv a rohů kovadlin.

Robert vzal za kliku na pravém křídle dveří a zámek cvakl – muzeum zůstalo odemknuté. D poznala, že se to jejímu poručíkovi nelíbí. Nemohli vědět, jestli budou první, kdo sem od pádu vlády vstoupil.

„Můžu si najít jinou práci. Nezáleží mi na tom,“ řekla D. Opravdu jí na tom nesešlo. Byla jiná místa a jiné úkoly.

„Teď záleží na všem,“ odmítl poručík její výmluvu. „Je to veřejný majetek.“

Robert přidržel dveře, D našla uvnitř na podlaze železnou zarážku a zastrčila ji do mezery.

Otevřenými dveřmi dovnitř proudilo denní světlo a dopadalo na široké schodiště vedoucí na galerii v prvním patře. Robert prohlásil, že by měl jít první – „pro případ, že by se tu někdo schovával“ –, a vyklusal po krátkém schodišti začínajícím ve vstupní hale. D ale nečekala a následovala ho.

Na vrcholu schodiště stála po straně pokladní budka. Galerie před nimi se topila v mlhavém hnědém přítmí, světlo sem pronikalo jen lamelami zavřených okenic podél stěn. D cítila prach, železo a slabou vůni kouře z ruin sousední budovy Společnosti.

„Haló! Je tu někdo? Jsem poručík Dobrovolné civilní obrany a mám dokumentaci od prozatímní vlády, která mě opravňuje ke vstupu do těchto prostor a k jejich správě.“ Vytáhl z pouzdra pistoli. „Nemusíte se bát žádných potíží, jen položte všechno, co jste vzali, vyjděte s prázdnýma rukama a já vás nechám jít.“ Jeho slova se rozléhala a navzájem se pronásledovala, až nakonec postupně zanikla.

Robert se na ni podíval. Podle zkřiveného koutku úst poznala, že je nervózní, a v jeho výrazu vyčetla otázku, jestli má být připraven někoho zastřelit, a co víc, jestli D věří, že to dokáže.

Když se před šesti měsíci seznámili, studoval na univerzitě. Během osmačtyřiceti hodin bojů odehrávajících se převážně v okolí Vládní čtvrti nebyl svědkem žádného skutečného střetu. Povolali ho na západní konec Jižního mostu přes Spanilou, kde s pilkou čekal, zda přijde rozkaz přerušit telegrafní dráty. Žertoval s D o tom, jaké to pro něj bylo zklamání. Aby si ukrátil čas, četl si graffiti načmáraná na pouličních lampách a kolem nich a dělil se o chleba s žebračkou ze Sedliny. „Nechci

říct, že pro mě ta bitva byla odpočinková,“ svěřil se D, „ale přečetl jsem si pár velice poučných věcí. Věděla jsi, že pivo U Tichého rozcestí je z větší části voda z řeky, jen smíchaná s trochou moči a octa, aby byla bezpečná k pití?“

D netušila, jestli je Robert zbabělec, nebo ne. Jak by mohla? Zatím to nevěděl ani on sám a byla by ráda, kdyby to nikdy nemusel zjistit.

Upravila mu zelenou pásku zavázanou nad bicipsem. „Myslím, že jestli tu byli nějakí zloději, už jsou pryč, poručíku.“

„Souhlasím,“ přikývl. Zhluboka se nadechl, opatrně schoval zbraň a zapnul pouzdro.

D ho políbila na tvář.

Vydal hrdelní zvuk, rukou jí vyjel nahoru po boku šatů a přitiskl jí dlaň na žebra.

D se od něj odvrátila, přešla k nejbližšímu páru okenic a otevřela je. Pak pokračovala dál a rychle otevírala jednu po druhé.

Okenice rachotily a dřevěnou podlahu postupně odhalovaly pruhy zaprášeného slunečního světla. Prvním exponátem, který uviděli, byl nadživotní model do sebe zapadajících ozubených kol stojící uprostřed galerie. Ze stropu visela cedule s nápisem *STROJE A JEJICH OBSLUHA*. Všechno v prvním patře se vztahovalo k mechanickým vynálezům – tiskařského lisu, pily, parního stroje, chronometru, jízdního kola – a jejich konstruktérům a dělníkům, kteří s nimi pracovali. Větší exponáty se střídaly s menšími skleněnými vitrínami umístěnými na dřevěných podstavcích.

Otevřená okna na levé straně budovy směřovala na Legátskou, zatímco okna vpravo, zanesená popelem z požáru, vyhlížela na ruinu Společnosti. Z oken u zadní stěny bylo vidět imperialistické velvyslanectví a jeho zadní dvůr.

Muzeum nemělo napojení na elektřinu. Ze stěn trčely zašlé plynové lampy. D otevřela kohoutek jedné z nich a uslyšela syčení. Zase ho zavřela.

Robert ji zavolał k ozubeným kolům. Šlo o interaktivní exponát skládající se ze tří kol, z nichž každé bylo vysoké jako poručík. Zatlačil na horní kolo a to rozhýbalo svého sourozence uprostřed, který se roztočil a zakousl se do třetího ozubeného kola. Celá mírně vyvýšená kruhová podstava exponátu se tak začala pomalu otáčet. Ozubená kola cvakala o sebe a pohybující se plošina vrzala. „Potřebuje to naolejovat,“ zhodnotil poručík.

Několik exponátů zobrazovalo voskové figuríny dělníků. Tiskař s širokými rukávy přepásanými rukávovými podvazky si prohlížel dlouhý papír odvíjející se od tiskařského stroje. U pily stál dřevorubec s dýmku ve šklebících se ústech a s rukama v bok pozoroval provoz. Dvě figuríny v zástěrách a dlouhých kožených rukavicích, s tvářemi zbarvenými dorůžova a bělavými kapkami potu, obsluhovaly parní lokomotivu. Mladý mechanik se šroubovákem šťoural do šroubu kola u bicyklu. Pomáhala mu jezdce, která na sobě měla dlouhou sukni a s rukama na řídkách držela bicykl ve vzpřímené pozici. Každá postava vypadala jinak – stejně jako skuteční obyvatelé města měly i tyto voskové figuríny rozmanité odstíny pleti a různou tělesnou konstituci.

Schodiště na konci galerie je dovedlo do druhého patra věnovaného *MANUÁLNÍ PRÁCI*. Tady D po otevření okenic odhalila expozice profesí, jako je zednictví, lovectví a kožešnictví, výroba koberců, provaznictví, šití, hrnčířství, prodavačství a pekařství.

Pekařka vytahovala z pece plech s několika dřevěnými bochníky chleba osahanými téměř doběla. Robert jeden z nich zvedl, potěžkal a s bouchnutím ho položil zpátky. „Je ztvrdlý,“ řekl figuríně. Ta měla vyčerpaný, ztrhaný výraz a D napadlo, že má proč být unavená, když plech drží už kdovíkolik let a ještě se jí lidé smějí kvůli dřevěnému chlebu. Oči měla pokryté vrstvou prachu.

V hnízdě ze změti konopných vláken seděla provaznice s vrásčitými, vesele naducanými tvářemi. D připadala okamžitě jaksi povědomá. Zedníci měli skrz poutka na opasek provlečený kousek bílého provázku, aby jim nespadly pracovní kalhoty. D odhadovala, že jim opasky nejspíš někdo vzal. I tyto figuríny měly zaprášené oči. Několik misek a váz u exponátu s hrnčířem někdo zjevně rozbil a znovu slepil dohromady.

Třetí patro neslo název *ŽELEZNICE, SILNICE A OCEÁNY*. Na této galerii obsluhovali voskoví průvodčí úseky vlaků a tramvají, kočí řídili kočáry a námořní posádka plnila povinnosti na polopalubě velrybářské lodi držící nad podlahou pomocí lešení.

Přestože byly voskové figuríny v celém muzeu vypracované velice detailně a realisticky, mnohým z nich byla na hlavě vidět lysá místa po vypadaných nebo snad vytrhaných vlasech. Několik jich utrpělo i vážnější poškození: přišly o prsty, kůže měly sedřenou a oči buď popraskané, nebo jim chyběly úplně. Stejně jako zedníci byly i další postavy zjevně okradeny o své příslušenství – například sběračka škeblí držela místo vědra uhlák. Většina předváděcích strojů byla rozbitá. Z půl tuctu vlakových písťalek ležících na stole k vyzkoušení pro děti reagovala na zmáčknutí jen ta nejmenší, která ze sebe vydala raněné zasténání. Z čerpadla, které mělo pohánět kolo pily, netekla voda. Provizorní pokusy o nápravu – provázky u zedníků, sběraččin uhlák – působily nedbale a nahodile, jako by údržbu prováděl někdo bez sebemenšího zájmu.

Na lavičkách a na stěnách vedle některých exponátů byly umístěny plakety označující dary od mecenášů muzea. Bylo příznačné, že poslední z darů pocházel z doby před dvaceti lety. D pochybovala, že by Národnímu muzeu práce hrozilo vyrabování – či v případě zednických opasků a vědra na škeble *další* vyrabování. Zájmu jakýchkoli návštěvníků se místo zjevně netěšilo už delší čas a v těchto dnech se ve městě daly ukořistit mnohem lepší úlovky.

Ve čtvrtém patře se nacházeli *KOMUNIKÁTOŘI A STRÁŽCI VĚ-
DĚNÍ* a v nejvyšším *KAMENÍ A PŮDA: DOLY, FARMY A LESY*.

Kousek od pravého zadního rohu haly v pátém patře se u potoka vyrobeného z tlustého skla krčila zlatokopecká chatrč. Pod průhlednou hladinou potoka visely na drátěných smyčkách keramické střevle. Voskový zlatokop byl po kotníky uvězněný ve skle a rýžoval zlato. Jeho žena všela na šňůru u chatrče prádlo.

Robert se posadil na jednu z rákosových židlí před domkem a položil si ruce na kolena. „Víš, co si myslím? Myslím, že je to pozoruhodně názorné, Doro. Celé tohle místo.“

„Hmm?“ D se prošla po skleněném potoce. Její boty nechávaly v prachu na hladině stopy.

„Možná sis všimla, že tu nejsou žádné exponáty králů ani vévodů, ministrů, starostů a zákonodárců. Docela zvláštní, ne?“

D si nevšimla ani žádného exponátu věnovaného sloužícím nebo snad přímo voskové služebné diskrétně mazající tabuli, ale přesto souhlasně zamručela.

„Muži s veškerým bohatstvím, ti, kteří vydávají zásadní rozsudky a rozhodují o tom, zda jít do války, ti v muzeu práce nejsou. To o něčem vypovídá, ne? Možná ale ne o tom, co zamýšleli, člověk si totiž uvědomí důvod, proč tu nikdo z nich není – protože tihle lidé nic nedělají. Aspoň ne nic skutečného.“

A podívej, jak se tu o to starají! Všechno je špinavé, všechno potřebuje natřít, oblečení figurínám padá, rozpadá se nebo ho nemají vůbec a nic tu nefunguje. Vlastně to neuvěřitelně přesně vystihuje, jak mocní vidí všechny ostatní – nebo spíš nevidí...“ Robert pokračoval dál a postupně svou přednášku rozšířil mimo jiné o následující témata: výbory, které už v různých čtvrtích začínaly vznikat; lokalizované skupiny, které budou spravedlivě a efektivně hospodařit se zdroji; jeho rodiče, kteří si žili jako v bavlnce a svým způsobem to mysleli dobře,

jen nevnímali svět mimo akry svého panství a hospodářství v Severních provinciích; štosy polorozpadlých bankovek kvetoucích plísní objevených na paletách v tmavém, vlhkém sklepe premiérova sídla – tolik zapomenutých a doslova shnilých peněz, že by vystačily na jídlo pro tisíce lidí. „Řekl bych, že to byla metafora všeho, co je s touto zemí v nepořádku, jenže to byly opravdové bankovky měnící se v kompost...“

Tváře mu zrudly, čelo se lesklo potem a oči se mu rozšířily. Z jejího poručíka se znovu stal chlapec, kterému spolužáci říkali Bobby.

Když mluvil o tom, jak plánují navrtat ekonomické vrstvy a nechat bohatství stékat dolů, aby nasýtilo všechny podvyživené kořeny národa, bylo snadné si ho představit tak, jak ho uviděla poprvé – při hře na univerzitním nádvoří. D se věnovala svým povinnostem, s náručí plnou složených prostěradel mířila po dlážděné cestě na okraji hřiště k jedné z obytných budov. Robert se s koženým míčem v podpaží vyřítil ze skupiny hráčů. Měl na sobě krátké kalhoty zelené od trávy a roztržený pruhovaný dres, smál se a na chlapce, kteří ho honili, křičel: „Nikdy, nikdy, nikdy!“ Bylo to krásné, pomyslela si D. Bylo krásné a lákavé slyšet ho se smát a mít ze sebe tak nenucené potěšení.

„Je se ale vůbec čemu divit,“ – vrátil se poručík konečně ke svému původnímu tématu – „že je to tu celé zaprášené? Který dělník by sem chtěl přijít a vidět, jaký ubohý a ošuntělý hold vzdávají jeho oboru?“

D by mohla odpovědět, že lepší otázka by zněla: Který dělník by vůbec chtěl trávit svých pár hodin volného času návštěvou výstavy o práci?

„Čemu se usmíváš?“ zeptal se Robert. Nikdy by ho nenapadlo, že by jí snad mohl připadat neúmyslně legrační, natož aby ji díky tomu přitahoval.

„Usmívám se, protože mě právě napadlo, jak bych těm dělníkům chtěla vzdát hold, poručíku.“ Rozepnula si tři tmavé

knoflíky světle šedých šatů, nechala je z paží a těla sklouznout na podlahu a vystoupila z nich.

Poprvé to dělali na hladině potoka a podruhé na poručíkově naléhání na dlouhém pultu ve čtvrtém patře, kde seděli v řadě vedle sebe voskoví bankovní úředníci, vybírali drobné ze zásuvek a studovali čísla z proužků papíru odvíjejících se od psacích strojů se skleněnými žárovkami. Robert u toho bez přestání mluvil. „Pořádně se jim předved! O takové investici sní každý účetní!“

Před každým úředníkem ležel tác s různě velkými stříbrnými válečky. D se držela stran pultu a válečky při každém Robertově přírazu zachrastily a zacinkaly, někdy úplně vyskočily, dopadly na podlahu a odkutálely se pryč. Proužky papíru, které se mezi voskovými prsty táhly až k zemi, mezitím přispívaly vlastním šustivým zvukem.

D necítila žádné vzrušení ani extázi, ale hlavně strkání a štouchání. Ačkoli svého poručíka mohla v mnoha ohledech vychválit, jako milenec byl špatný. Jeho tlachání při sexu jí připadalo monotónní. Jednou jí vyprávěl o tom, jak by ji chtěl šukat na poušti, jak by do ní v písku bušil za vytí vlků; mluvil o tom, jak ji šuká na loďce na řece, zatímco lidé na břehu si pohrávají sami se sebou; o tom, jak ji šuká na ulici, v tramvaji plné cestujících, před publikem v Městské opeře, na hřbetě tygra před nižším soudem pro pobavení turistů. Navrhl ještě mnoho dalších scénářů, které buď zapomněla, nebo byla duchem mimo a ani je nezaregistrovala.

Tyto fantazie ji nijak nešokovaly, byly to ovšem *jeho* fantazie a ona, jak se sama vnímala, k nim ve skutečnosti nebyla zapotřebí. Její fantazie měly více společného s tím, jak ho viděla poprvé, když s růžovými tvářemi a míčem utíkal ostatním hráčům. Vzrušovala ji představa, že ji někdo chce stejně, jako

Jim Robert chtěl utéct – s euforií, slastí a rozkoší. Takové bylo jen jejich úplně první, impulzivní dostaveníčko. Od té doby jako by Robert spíš pokaždé honil sám sebe a zároveň před sebou utíkal. Její poručík měl dobré srdce, ale v tomto směru se ukázal být chlapcem víc, než by se jí líbilo.

Pult se naposledy zakymácel, Robert vykřikl a zhroutil se na ni.

Otočila hlavu na stranu. Přímo nad ní se tyčil jeden z bankéřů. Oči nad širokým úsměvem mu stínil zelený kšilt.

Za pokladní budkou objevili dveře s nápisem KURÁTOR vyvedeným odlupujícími se zlatými písmeny. Vedly do malé kanceláře bez oken. Na vnitřní straně dveří visel na hřebíku klíč od muzea. Byl těžký a dlouhý jako její předloktí.

D nechala poručíka v ponuré kanceláři a vrátila se do pátého patra, kde předtím zahlédla figurínu česače ovoce s brašnou z pytloviny. Sejmula mu brašnu z krku a dřevěná jablka mu nechala spadnout k nohám. Pod beztvarym slamákem měl jen pracovní kalhoty a někdo mu vypíchl oko. Cítila se trochu provinile, že mu jeho úděl ještě ztížila. A navíc, pokud si muzeum nechá, byl v určitém smyslu její – stejně jako všechny ostatní figuríny.

„Brzy vám ji vrátím a zkusím něco udělat s tím okem,“ promluvila k česači. Předpokládala, že si na voskové figuríny nakonec zvykne. Prozatím jí ale kdovíproč připadalo podivnější nic neříct. Vyzařovala z nich stejná vážnost jako z mrtvol v otevřených rakvích. Přestože podle všeho nebyly živé, působily téměř jako mrtvé.

Přes oplocený pozemek ne zrovna přesvědčivě obdělávaný voskovým farmářem, který místo motyky držel koště, zatímco ho sledoval jeho voskový pes, došla k oknu za chatrčí. Vyhlédla z něj dolů na ruiny Společnosti.

Z tohoto úhlu budova připomínala otevřený žaludek. Zčernalé cihly, zčernalé trámy, zčernalé střešní tašky, všechno leželo uvnitř stále ještě stojících zdí. Tu a tam se v hromadách sutin něco nepatrně pohnulo, jak se dolů sunuly kamínky a kousky omítky a trosky se dál usazovaly. Ze zadní stěny vyčnívala krátká část druhého patra a pod ní D rozpoznala jeviště, kde kdysi ležela rozložená přehlídka kouzelnických triků.

Na jevišti pořád stála kouzelníková skříň, ale honosná látka pokrývající její boky shořela a dveře byly také pryč. Teď to byla zkrátka černá skříň. Po stolku, na němž kdysi ležely kouzelnické propriety – klobouk, hůlka, karty, stříbrné vejce –, nebylo ani památky. Pokud mohla D soudit, poloostrov druhého patra a zničená skříň byly jedinými rozeznatelnými pozůstatky interiéru Společnosti.

Venku na trávníku se mezerou mezi zemí a dveřmi zapíchnutými jedním rohem do hlíny protáhla huňatá bílá kočka a otřela se hřbetem o okraj dveří.

Dokonce i v pátém patře se na okně v jemných vlnkách usadily saze z požáru. Ve špinavém odrazu ve skle si upravila čepce.

Robert seděl na jediné židli v místnosti, lokty měl položené na stole, bradu si podpíral zkříženými prsty a vypadal zamyšleně. Jediným příslušenstvím kanceláře byl kromě hřebíku na klíč háček ve zdi, na němž viselo otrhané sako. Místnost zdobila osamělá dekorace v podobě zarámované ferotypie otce sesazeného krále, z jehož doby sako pravděpodobně pocházelo. Vzhledem k absenci elektřiny tu nebyl ani rotační telefon, ani dráty k jeho připojení.

Ano, pomyslela si D, do Národního muzea práce příliš mnoho návštěvníků nechodilo. Napadlo ji, co se stalo